

en ganske naturlig Konsekvens af den hele Udvikling, som vore Samskærselsveie i Løbet af dette Aarhundrede ere undergaaede. Det maa i denne Henseende være tilstrækkeligt at minde om, at den første organisatoriske Beianordning, vi have, Forordningen af 13de December 1793, netop opstiller tre Klasser af offentlige Veie, nemlig de store Landeveie, der knytte den ene Provinds til den anden, dernæst de mindre Landeveie, der karakteriseres som Forbindelsesveie, der knytte den ene By til den anden eller et større Opland til en større Kjøbstad, og endelig i den tredje Klasse sættes alle de offentlige Veie, som ikke falde ind under de to andre Kategorier. Naar nu Udviklingen er gaaet saaledes, at man med en vis Ret kan sige, at Jernbanerne efterhaanden komme til at træde istedetfor vore tidligere Landeveie, hvad er da naturligere, end at, efter at vi have faaet de egentlige Statsbaner, der ere de store Hovedaarer gennem Landet for den gennemgaaende Trafik, og som jeg vil betegne som Jernbaner af første Rang, — efter at vi endvidere have faaet Jernbaner, som knytte de fleste Byer af Betydning sammen og bringe de større Opland ind til de mere betydelige Handelscentra, hvilke jeg vil betegne som Jernbaner af anden Rang, og som ere anlagte tildels ved ikke ubetydelige Tilflugt fra paagældende Kommuner, — hvad er da, siger jeg naturligere, end at man, ganske følgende den røde Traad, som gaar gennem hele vor tidligere Udvikling paa dette Omraade, nu kommer til at tage det Spørgsmaal op, om og hvorledes vi skulle tilfredsstille den Trang, der er til lokale Jernbaner eller Jernbaner og Sporveie af tredje Rang. Det har imidlertid for Forslagsstillerne staaet som et Spørgsmaal, de i første Række maatte besvare sig selv og ogsaa styldte Svar paa lige overfor Andre, om det virkelig skulde være nødvendigt at lovgive paa dette Omraade? Man kunde jo sige, at vi have faaet Statsbaner og Jernbaner af anden Rang, uden at der er vedtaget en saadan almindelig Lov, der fastslog bestemte Grundsetninger for disse Anlæg; man kunde deraf mulig vilde slutte, at man ganske rigtig kunde lade en lignende Udvikling gaa for sig med Hensyn til Jernbaner af tredje Rang og altsaa ikke erkjende Nødvendigheden af at give en almindelig Lov om hele denne sidste Kategori af Forbindelsesveie. Derved er imidlertid det at bemærke, at Jernbaner af første og anden Rang have vi faaet efterhaanden, og at man, om end igennem nogen Tid i Henseende til Principerne, i det Hele og Store dog tilsidst ere bleve enige om, efter hvilket System saavel Jernbaner af første og anden Rang for Fremtiden bør anlægges her i Landet. Desuden staar der efter min Overbevisning — og jeg antager ogsaa efter mine ærede Forslags-

stilleres — ikke mange Baner tilbage, som kunne nyde Vren af at komme op i første og anden Rangklasse. De Anlæg, som der er Spørgsmaal om i saa Henseende staa tilbage, lade sig ialtsald let overse, og ved Anlæg af denne Natur kommer derhos i Betragtning, at det jo væsentlig er Hensyn til Staten, til det Almene, som gjøre sig gjældende, hvorhos ved disse Anlæg store Bevillinger i Reglen ere nødvendige. Det er derfor fuldkommen naturligt og rigtigt, at deslige Anlæg fremmes gennem færlige Lovforslag, der blive behandlet her af den lovgivende Magt. Men hvad Jernbaneanlæg af 3die Rang angaar, de Jernbaner og Sporveie, som væsentlig eller ialtsald saagodt som alene skulde tjene de lokale Interesser, da bliver Forholdet her et andet. Ikke blot bliver her Tale om mangfoldige Anlæg, men de lokale Interesser ere tillige af den Vælfærdighed, at det er overmaade vanskeligt for en lovgivende Forsamling som denne eller hvilken som helst større Forsamling, der ikke er kjendt med de lokale Forhold, at bedømme og vurdere disse paa en saadan Maade, at man i Virkeligheden formaar at træffe det Rette i Henseende til Anlæg, der skulde tjene disse Interesser. Det er derfor forekommet os at være naturligt, ønskeligt, ja næsten nødvendigt, at man her kom til et andet System end det, man havde fulgt ved de hidtilværende Jernbaner, som til, om jeg saa maa sige, at give en Ramme, indenfor hvilken disse Anlæg skulde foregaa, og saa iøvrigt at overlade det til Administrationen, Regjeringen at ramme i det Enkelte de lokale Interesser, som netop skulde fremmes ved deslige Anlæg. Vi have sølt os bestyrkede i den Opfattelse, at det var ønskeligt at faae en saadan almindelig Lov om Jernbaneanlæg af lokal Natur, ved at se hen til, hvorledes man har opfattet og behandlet denne Sag paa fremmede Lovgivningsomraader. I Sydskland har det i en Række af Aar været Gjenstand for Forhandling og Overveie af Sagtynige, hvorledes man i det Hele taget skulde gaa frem ved den Slags Anlæg. Der er skrevet mange og meget oplysende Skrifter angaaende denne Sag. Der er fremkommet mange forskjellige Forslag i den Retning. Det er mig dog ikke bekendt, at man paa dette Omraade er naaet til et praktisk Resultat, og der er, saavidt mig bekendt, endnu ikke til Dato udkommet nogen Lov angaaende denne Materie. Derimod er dette Tilfælde paa et andet Omraade, nemlig for Frantrigs Vedkommende. Der har man længe med Hensyn til deslige Anlæg samlet og er gaaet frem efter forskellige Grundsetninger; men isjor er man efter længere Tids Forhandling kommen til den Overbevisning, at det var rigtigt at give en almindelig Lov angaaende Anlæg af denne Art, og en saadan Lov er udkommen. Det er en Selvsølge, at denne Lovs Bestemmelser ikke i det Hele kunne oversjeres